

1 SKYRIUS

Banko apiplėšimas. Įkaitų drama. Pistoletų šūvis. Laiptinė pilna policininkų, pasirengusių laužtis į butą. Atsidurti tokioje situacijoje buvo paprasta, daug paprasčiau, nei gali atrodyti. Reikėjo tik viena – vienos labai labai prastos minties.

Ši istorija apie daugybę dalykų, bet labiausiai apie kvailius. Todėl iš karto reikia pasakyti, kad visada labai paprasta apšaukti kitus kvailiais, jei pamirši, kad beveik visada yra idiotiškai sunku būti žmogumi. Ypač kai šalia tavęs esama žmonių, kuriems stengiesi būti bent šiek tiek geras.

Nes šiais laikais iš kiekvieno žmogaus visą laiką tikimasi nesuvokiamai daug. Reikia turėti darbą, būstą ir šeimą, reikia mokėti mokesčius, vilkėti švarius apatinius ir nepamiršti prakeikto *Wi-Fi* slaptažodžio. Kai kuriems iš mūsų niekada nepavyksta suvaldyti chaoso, tad mūsų gyvenimas tiesiog eina, žemė lekia kosmose po du milijonus kilometrų per valandą, o mes apimti panikos drebame ant jos paviršiaus tarsi pamirštos kojinės. Mūsų širdys yra tarsi muilas, kuris išsprūsta iš rankų, jei nors sekundę atsilaiduojame. Jos suvirpa ir nuplasnoja, įsimyli ir lieka sudaužytos – viens du ir viskas. Nespėjame apsižiūrėti. Todėl išmokstame apsimesti, visą laiką, ir dėl darbų, ir dėl santuokos, ir vaikų, ir

viso kito. Apsimetame esą normalūs, nestokojojantys bendrojo išprusimo, suprantantys, kas yra „amortizacijos lygis“ ir „infliacijos tempas“. Kad išmanome apie seksą. O tiesa tokia, kad mes apie seksą žinome tiek pat, kiek apie USB laidus, o kai turime reikalų su tais šmikiais, mums kaskart reikia keturių bandymų. (Ne iš tos pusės, ne iš tos, ne iš tos, PAGALIAU pataikiau!) Mes apsimetame esą geri tėvai, nors iš tikrųjų vaikus tik maitiname, rengiame ir barame, jeigu į burną įsikiša ant žemės rastą kramtomąją gumą. Kartą turėjome akvariumą su žuvytėmis ir jos visos išdėvėsė, taigi išmanome apie vaikus ne ką daugiau nei apie žuvytes, ir ši atsakomybė kas rytą mus mirtinai išgąsdina. Mes neturime jokio plano, tik mėginame išgyventi dieną, nes rytoj bus nauja.

Kartais mums skauda, taip baisiai skauda ir be jokios kitos priežasties, išskyrus tą, kad mūsų pačių oda atrodo svetima. Kartais apima panika, nes reikia sumokėti sąskaitas, o mes privalome būti suaugę, tačiau nežinome kaip, nes susimauti siaubingai ir beviltiškai paprasta mėginant būti suaugusiam.

Nes visi ką nors myli, ir visi, kurie myli, yra praleidę keletą beviltiškų nemigos naktų sukdami galvą, kaip sugebėti išlikti žmogumi. Kartais dėl to padarome tokių dalykų, kurie vėliau atrodo nesuvokiami, bet būtent tada atrodė kaip vienintelė išeitis.

Tiek ir tereikia – vienos vienintelės labai labai prastos minties.

Pavyzdžiui, vieną rytą vienas trisdešimt devynerių metų žmogus išėjo iš namų su pistoletu rankoje. Galvojant apie tai vėliau, atrodo iš tiesų pritrinkiamai kvaila. Nes čia bus istorija apie įkaitų dramą, nors tokio ketinimo nebuvo. Vis dėlto ne – sumanymas buvo sukurti istoriją, bet tik ne mintis, kad tai virs įkaitų drama. Sumanymas buvo apiplėšti banką. Bet viskas pasisuko truputėlį

velniop, nes plėšiant banką kartais taip atsitinka. Taigi, tas trisdešimt devynerių metų plėšikas spruko, bet neturėjo jokio pabėgimo plano, o su pabėgimo planais visada yra taip, kaip plėšiko mama visada sakydavo būsimajam plėšikui vaikystėje, kai jis virtuvėje pamiršdavo ledo kubelius ir supjaustytas citrinas: „Tai, ko neprisimena galva, tenka prisiminti kojoms!“ (Turbūt reikia paminėti, jog mirusios plėšiko mamos kūne buvo tiek daug džino ir toniko, kad dėl sprogimo pavojaus pabijota ją kremuoti. Bet, nepaisant to, juk žmogus vis tiek gali duoti gerų patarimų.) Taigi, po banko apiplėšimo, kuris netapo apiplėšimu, žinoma, atvyko policija, o tada plėšikas išskuodė laukan kiek kojos neša, skersai gatvę, ir puolė vidun per pirmas pasitaikiusias duris. Gal kiek per grubu vadinti plėšiką idiotu vien dėl to, bet... na, suprantate. Šiaip ar taip, tai nebuvo protingas poelgis. Nes per tas duris jis įpuolė į laiptinę, iš kurios nebuvo jokio kito išėjimo, todėl plėšikui neliko nieko kita kaip bėgti aukštyn.

Reikia paminėti, kad plėšikas buvo visiškai normalios trisdešimt devynerių metų žmogaus būklės. Tai yra jis nebuvo vienas iš didmiesčių bendraamžių, kurie savo keturiasdešimtmečio krizes valdo pirkdami žiauriai brangias dviratininko kelnes ir maudydami kepuraites, nes jų sielose atsiveria juodoji skylė, ryjanti instagramo vaizdelius. Tai greičiau toks trisdešimt devynerių metų žmogus, kuris kasdien taip vartoja sūrį ir kvietinius miltus, kad grynai mediciniškai privalu tai diagnozuoti ne kaip mitybos būdą, o kaip pagalbos šauksmą. Taigi, paskutinį aukštą plėšikas pasiekė tokios būklės, kai visos įmanomos liaukos jau plačiai atsivėrusios, o kvėpavimas toks, koks paprastai siejamas tik su tokiais klubais, į kuriuos norėdamas patekti turi per langelį duryse sušnabždėti slaptažodį. Taigi, galimybė pabėgti nuo policijos buvo, švelniai tariant, menka.

Bet tą akimirką plėšikas netyčia atsisuko ir pamatė, kad vieno buto durys praviros. Taip sutapo, kad tas butas buvo parduodamas, todėl aprodomas būreliui pirkėjų. Taigi ten plėšikas ir įpuolė, gaudydamas orą, kiaurai šlapias, rankoje suspaudęs pistoletą. Taip ir prasidėjo įkaitų drama.

Taigi, susiklostė, kaip susiklostė: policija apsupo namą, atvyko žurnalistų, įvykis buvo parodytas per televiziją. Viskas tęsėsi kelias valandas. Paskui plėšikas, žinoma, pasidavė. Juk kito pasirinkimo neturėjo. Taigi visi aštuoni įkaitai – septyni pirkėjai ir nekilnojamojo turto agentė – buvo paleisti. Po poros minučių į butą įsiveržė policija. Bet jis buvo tuščias.

Niekas nežino, kur dingo plėšikas.

Turbūt tai viskas, ką jums reikia žinoti iš anksto. O dabar prasidės istorija.

2 SKYRIUS

Prieš dešimt metų ant tilto stovėjo vyras. Ši istorija ne apie tą vyrą. Tai yra šią akimirką tau nereikia apie jį galvoti. Žinoma, dabar niekaip negali išmesti jo iš galvos, nes tai tas pat, kai tau pasako „negalvok apie pyragą“, ir nuo tada galvoji tik apie pyragą. Negalvok apie pyragą!

Tau tereikia žinoti, kad prieš dešimt metų ant tilto stovėjo vyras. Ant paties turėklo, aukštai virš vandens, savo gyvenimo pabaigoje. Dabar apie tai nebegalvok. Pagalvok apie ką nors malonesnio.

Galvok apie pyragą.

3 SKYRIUS

Dvi dienos prieš Naujuosius ne itin dideliame mieste. Komisarjato apklausų kabinete sėdi policininkas ir nekilnojamojo turto agentė. Policininkas atrodo vos dvidešimties, bet tikriausiai yra vyresnis. Agentė atrodo virš keturiasdešimties, bet tikriausiai jaunesnė. Policininko uniforma kiek per maža, o agentės švarkas kiek per didelis. Atrodo, kad agentė norėtų būti kur nors kitur, o policininkas po pastarųjų penkiolikos minučių pokalbio taip pat atrodo norįs, kad agentė būtų kur nors kitur. Kai moteris nervingai šypteli ir prasižioja kažką sakyti, policininkas taip įkvepia ir iškvepia, kad nesuprasi, ar jis atsiduso, ar nori nusišnypšti nosį.

– Tiesiog atsakykite į klausimą, – prašo jis.

Agentė energingai linkteli ir lepteli:

– Kokia padėtis?

– Juk prašiau, tiesiog atsakykite į *klausimą!* – pakartoja policininkas. Jo veido mina panaši į tų suaugusių vyrų, kurie kartą vaikystėje nusivylė gyvenimu, o paskui nebegali visiškai atsikratyti nevilties.

– Klausėte, kaip vadinasi mano nekilnojamojo turto agentūra! – primena agentė ir kažko tikėdamasi pabarbena pirštais į stalą.

Atrodo, kad policininkui kyla noras sviesti į ją kokį nors aštriai briaunį daiktą.

– Ne, neklausiau. Aš klausiau, ar *kaltininkas*, kuris buvo paėmęs jus *įkaite* kartu su...

– Ji vadinasi PADĖTIS! Suprantate? Nes pirkdamas butą žmogus juk nori, kad jo padėtis būtų pati geriausia, ar ne? Todėl atsiliėpama į skambutį aš sakau: „Sveiki. Jūs paskambinote į nekilnojamojo turto agentūrą „Padėtis“! Kokia padėtis?“

Žinia, agentė ką tik išgyveno trauminį įvykį, jai buvo grasinta pistoletu, ji tapo įkaite. Po šito bet kas gali imti pliurpti niekus. Policininkas stengiasi išlikti kantrus. Jis stipriai prispaudžia nykščius prie antakių, lyg tikėdamasis, kad jie yra du mygtukai, kuriuos palaikius nuspaustus vienu metu dešimt sekundžių bus atkurti tikrovės gamykliniai parametrai.

– Ge...rai. Dabar turiu užduoti kelis klausimus apie butą ir kaltininką, – išspaudžia jis.

Diena buvo sunki ir jam. Komisariatas nedidelis, ištekliai menki, bet darbuotojų kompetencija klausimų nekelia. Iškart po įkaitų dramos jis mėgino paaiškinti tai kažkokio vadovo vadovo vadovui, bet, žinoma, veltui. Jie atsiųs iš Stokholmo kažkokią ypatingą tyrimų grupę ir ši viską perims. Vadovas pabrėžė ne „tyrimų grupę“, o „Stokholmas“, lyg iš sostinės atvyks antgamtinių galių turinti komanda. „Po velnių, tai greičiau primena diagnozę“, – pagalvoja policininkas. Jo nykščiai vis dar spaudžia antakius. Tai paskutinė galimybė parodyti vadovams, kad jis gali susitvarkyti pats, bet kaip tai padaryti, jei liudininkai yra tik tokie kaip šioji?

– *Okidoki!** – lepteli agentė, lyg tai būtų žodis.

---

* Iš anglų kalbos *okey-doke*, kuris yra neformalus *OK* variantas. (Čia ir toliau – vert. past.)

Policininkas dirsteli į savo užrašus.

– Ar ne keista prieš pat Naujuosius rengti atvirų durų dieną butui parodyti?

Agentė papurto galvą ir išsišiepia.

– Nekilnojamojo turto agentūroje „Padėtis“ blogų dienų nebūna!

Policininkas keletą kartų giliai įkvepia.

– Gerai. Einam toliau. Kai pamatėte kaltininką, koks buvo jūsų pirmas veiks...

– Ar nesakėte, kad pirma užduosite klausimų apie butą? Minėjote „apie butą ir kaltininką“, todėl pamaniau, kad pirma bus apie bu...

– Gerai! – suurzgia policininkas.

– Gerai! – sučiulba agentė.

– Tada dėl *buto*: ar gerai žinote jo išdėstymą?

– Žinoma, juk aš agentė! – patikina ta, bet sugeba susilaikyti neprisidūrusi „iš nekilnojamojo turto agentūros „Padėtis“! Kokia PADĖTIS?“, nes policininkas jau atrodo taip, lyg norėtų, kad jo tarnybinio ginklo šoviniai nebūtų taip lengvai atpažįstami.

– Ar galite apibūdinti?

Agentė nušvinta.

– Svajonė! Kalbame apie unikalią galimybę įsigyti išskirtinį butą ramioje vietoje, kuri vis dėlto yra netoli didmiesčio pulso. Atviros erdvės! Kuriose dosniai daug šviesos!

Policininkas įsiterpia:

– Galvoje turėjau tokias vietas kaip sandėliuką, nematomas daiktų laikymo patalpas...

– Jums nepatinka atviros erdvės? Patinka sienos? Sienos irgi gerai! – žvaliai pritaria agentė, bet vis dėlto su tam tikra intonacija, išduodančia, kad jos patirtis byloja, jog žmonės, mėgstantys sienas, prilygsta tiems, kuriems patinka atsiriboti mūrais.

– Pavyzdžiui, ar esama drabužinių, kurios...
– Ar minėjau, kaip dosniai sklinda šviesa?
– Taip.
– Esama mokslinių tyrimų, kurie teigia, kad šviesa daro mus laimingus! Ar žinojote?

Neatrodo, kad policininkas norėtų būti verčiamas nušvisti. Kai kurie žmonės patys nori spręsti, kiek laimingi jie nori būti.

– Ar galime laikytis mūsų temos?
– *Okidoki!*
– Ar bute yra erdvių, nepažymėtų brėžinyje?
– O teritorija yra neįtikėtina draugiška vaikams!
– Kaip tai susiję su mūsų tema?
– Tik norėjau pabrėžti. Žinote – PADĖTIS. Neįtikėtina tinkama vieta vaikams! Arba, na... žinote, išskyrus šį įkaitų dramos reikalą šiandien. Bet jei nekreipsime į tai dėmesio – vieta labai tinkama vaikams! O vaikai, žinote, juk jie dievina policijos automobilius!

Agentė džiugiai pamosuoja ranka, imituodama policijos sireną.
– Man atrodo, tai ledų pardavėjo signalas, – primena policininkas.

– Bet suprantate, ką turiu galvoje, – nenusileidžia agentė.
– Noriu priminti, kad atsakytumėte į mano klausimus.
– Atsiprašau. Ko klausėte?
– Koks tikslus buto plotas?

Agentė sutrikusi nusišypso.

– Ar nieko neklausite apie plėšiką?

Policininkas taip stipriai sukanda dantis, kad atrodo, jog jis stengiasi kvėpuoti per kojų nagus.

– Žinoma. Gerai. Papasakokite apie kaltininką. Kokia buvo jūsų pirmoji reakcija, kai...

– Plėšiką? Taip! Taigi, *plėšikas* įbėgo tiesiai į butą per pačią demonstraciją ir nusitaikė į mus visus pistoletu! Žinote, kodėl?

– Ne.

– Nes atvira erdvė! Kitaip plėšikas niekaip nebūtų galėjęs nusi-
taikyti į mus *visus*!

Policininkas pasitrina antakius.

– Gerai, tada pamėginkime šitaip: ar bute esama gerų slėptuvių?

Agentė sumirksi taip lėtai, kad kyla įspūdis, jog ji ką tik supra-
to, ko iš jos norima.

– Slėptuvių?

Policininkas atlošia galvą ir tvardydamasis pažvelgia į lubas.

Jo mama visada sakydavo, kad policininkai yra tik berniukai, kurie taip ir liko nesugalvoję naujų svajonių. Visų berniukų klausama: „Kuo nori būti užaugęs?“ Beveik visi atsako: „Policininku!“ Bet augant daugumai kyla geresnių minčių. Akimirką jis pagalvoja, kad geriau ir jam būtų kilusi kokia kita svajonė – galbūt jo dienos būtų mažiau sudėtingos, galbūt ir santykiai šeimoje. Reikia pasakyti, kad mama visada juo didžiavosi. Ji niekada nerodė nepasitenkinimo jo profesijos pasirinkimu. Ji buvo pastorė, todėl suprato. Jos darbas taip pat buvo daugiau nei vien būdas užsidirbti. Tai jo tėvas niekada nenorėjo, kad jis vilkėtų uniformą. Galbūt šis nusivylimas vis dar slegia jaunąjį policininką, nes atsisukęs į agentę jis atrodo išsekęs.

– Taip. Būtent tai ir mėginau paaiškinti. Mes manome, kad kal-
tininkas vis dar bute.

4 SKYRIUS

Tiesa tokia, kad plėšikui pasidavus visi įkaitai – ir agentė, ir visi pirkėjai – buvo paleisti vienu metu. Jiems išeinant, laiptinėje prie buto viską stebėjo policininkas. Išėję iš buto jie užtrenkė duris ir tos užsirakino. Žmonės ramiai nusileido laiptais, gatvėje susėdo į laukiančius policijos automobilius ir buvo išvežti. Anas policininkas laukė prie durų, kol pasirodė kolegos. Plėšikui paskambino derybininkas. Netrukus policininkai įsiveržė į butą, bet pamatė, kad jis tuščias. Balkono durys buvo užrakintos, visi langai uždaryti, o kitų kelių iš buto nebuvo.

Po galais, nereikia būti iš Stokholmo, kad gana greitai suprastum, jog kažkas iš įkaitų padėjo jam pabėgti arba jis visai nepabėgo.